

ไตรมาสที่ 4 ปี 2560

สกบ. | ไตรคมภาค

ผลการศึกษาเปรียบเทียบอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในกลุ่มประเทศอาเซียน

การศึกษาเปรียบเทียบค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในบริการเสียง (Voice) และบริการอินเทอร์เน็ต (Data) ในกลุ่มประเทศอาเซียน

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการศึกษาร่วมกันเพื่อเปรียบเทียบอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในบริการที่มีการใช้อย่างแพร่หลาย คือบริการเสียง (Voice) และบริการอินเทอร์เน็ต (Data) โดยใช้หลักการเปรียบเทียบราคาต่อหน่วยใช้งานด้วยปัจจัยวัดความเท่าเทียมกันของอำนาจซื้อ (Purchasing Power Parity : PPP) และเปรียบเทียบภาระค่าใช้จ่ายของบริการทั้งสองต่อรายได้เฉลี่ยต่อเดือนในแต่ละประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระเงินเพื่อเข้าถึงบริการของแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียน (Affordability)

วิธีการศึกษา

1. การเก็บและจัดเตรียมข้อมูล

ข้อมูลอัตราค่าบริการที่ศึกษาจะพิจารณาจากบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบเติมเงิน (Prepaid) เป็นหลักเนื่องจากเป็นระบบที่ได้รับความนิยมและมีจำนวนผู้ใช้บริการในสัดส่วนที่สูง อย่างไรก็ตาม สำหรับบางประเทศที่ไม่มีข้อมูลหรือไม่มีการให้บริการในระบบเติมเงินจะใช้ข้อมูลอัตราค่าบริการในระบบรายเดือนแทน

เนื่องจากในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่มีอัตราค่าบริการที่หลากหลายและมีรูปแบบรายการส่งเสริมการขายที่แตกต่างกัน ในการนี้งานศึกษานี้จึงคัดเลือกรายการส่งเสริมการขายที่มีอัตราค่าบริการเฉลี่ยต่อหน่วยต่ำสุดหรืออัตราคงที่ (Flat Rate) จากที่นำเสนอบนเว็บไซต์ของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายใหญ่ (พิจารณาจากจำนวนผู้ใช้บริการเป็นหลัก) จำนวน 2 รายของแต่ละประเทศในอาเซียนรวม 10 ประเทศ ทั้งนี้จะไม่พิจารณาถึงค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมต่างๆ เช่น ค่าใช้บริการแรกเข้า และค่าซิมการ์ด ตลอดจนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ไม่ได้รวมไว้ในราคาที่เปิดเผยเป็นสาธารณะบนเว็บไซต์ของผู้ให้บริการเอง

1.1 บริการเสียง (Voice)

การคำนวณหาค่าบริการเฉลี่ยต่อนาทีตามค่าเงินท้องถิ่นของแต่ละประเทศ ในกรณีค่าบริการแตกต่างกัน เช่น การโทรในโครงข่าย (On-net) ระหว่างโครงข่าย (Off-net) ช่วงเวลาใช้งานมาก (Peak) และช่วงเวลาที่ปกติ (Off-peak) จะเฉลี่ยเท่าๆ กันเพราะผู้ใช้บริการมีโอกาสใช้งานได้เท่าเทียมกัน และในกรณีการคิดอัตราค่าบริการนาทีที่ 1 และนาทีที่ 2 ในอัตราที่ต่างกัน จะคำนวณค่าเฉลี่ยที่เวลา 2 นาที

1.2 บริการอินเทอร์เน็ต (Data)

การคำนวณหาค่าบริการอินเทอร์เน็ต พิจารณาเฉพาะบริการอินเทอร์เน็ตแบบเติมเงิน (ไม่มีบริการเสียง) ที่ปริมาณใช้งานเป็นหน่วยกิกะไบต์ (GB) ในช่วง 1 GB – 40 GB และมีระยะเวลาการใช้งาน (Validity) ภายใน 1 เดือน หรือ 30 วัน โดยไม่รวมรายการที่ขายพ่วงกับบริการอื่นๆ และนำมาคำนวณหาค่าบริการเฉลี่ยต่อหน่วยกิกะไบต์ (Price/GB) ตามค่าเงินท้องถิ่นของแต่ละประเทศ

ตารางที่ 1 ข้อมูลอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่สำหรับบริการเสียงและบริการอินเทอร์เน็ต เฉลี่ยรายประเทศในอาเซียน ณ ไตรมาส 4 ปี 2560 ตามค่าเงินของแต่ละประเทศ (Local Currency Unit)

ประเทศ	ผู้ให้บริการ	ค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉลี่ยต่อหน่วย	
		บริการเสียง (ต่อนาที)	บริการอินเทอร์เน็ต (ต่อ GB)
ไทย	AWN, DTN	0.68 THB/นาที	84.56 THB/GB
อินโดนีเซีย	Telkosel, 3 Hutchison	845.50 IDR/นาที	6333.33 IDR/GB
มาเลเซีย	DiGi Malaysia, Celcom	0.25 MYR/นาที	3.88 MYR/GB
ฟิลิปปินส์	SMART TNT, Globe	7.00 PHP/นาที	130.30 PHP/GB
สิงคโปร์	Singtel, Starhub	0.14 SGD/นาที	5.57 SGD/GB
บรูไน	DST Mobile, Progresif	0.15 BND/นาที	5.51 BND/GB
กัมพูชา	Metfone, SMART	299.33 KHM/นาที	2,487.89 KHM/GB
สปป. ลาว	Laotel, Unitel	800.00 LAK/นาที	8,495.68 LAK/GB
เมียนมาร์	MPT, Telenor	22.25 MMK/นาที	1,425.21 MMK/GB
เวียดนาม	Viettel, Mobifone	1397.50 VND/นาที	55,637.04 VND/GB

หมายเหตุ

- ข้อมูลอัตราค่าบริการเก็บข้อมูลช่วงวันที่ 30 – 31 ตุลาคม 2560

2. การเปรียบเทียบอัตราค่าบริการระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน (ASEAN)

การศึกษาเปรียบเทียบอัตราค่าบริการจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบโดยใช้ปัจจัยวัดความเท่าเทียมกันของอำนาจซื้อ (PPP)

เปรียบเทียบราคาต่อหน่วยการใช้งาน โดยใช้ปัจจัยวัดความเท่าเทียมกันของอำนาจซื้อ (Purchasing Power Parity : PPP) ซึ่งนำข้อมูลจากเว็บไซต์ธนาคารโลก (Worldbank.org) สำหรับบริการเสียงจะเปรียบเทียบค่าบริการในหน่วย ดอลลาร์สหรัฐต่อนาที (USD/Min) และบริการอินเทอร์เน็ตบนอุปกรณ์จะเปรียบเทียบค่าบริการในหน่วย ดอลลาร์สหรัฐต่อกิกะไบต์ (USD/GB)

2.2 การเปรียบเทียบจากภาระค่าใช้จ่ายในบริการต่อรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Affordability)

นำค่าใช้จ่ายต่อเดือนซึ่งคำนวณจากผลรวมราคาต่อหน่วยตามปริมาณการใช้งานโดยเฉลี่ยต่อเดือนของแต่ละประเทศ (ใช้ข้อมูลจากประเทศที่มีขนาดทางเศรษฐกิจและรายได้เฉลี่ยประชากรใกล้เคียงกัน ทดแทนกรณีไม่มีข้อมูล) มาเปรียบเทียบกับรายได้ประชาชาติต่อหัว (Gross Nation Income per capita :

GNIPC) รายเดือน ของแต่ละประเทศเพื่อหาสัดส่วนของภาระค่าใช้จ่ายที่เป็นภาระต่อรายได้เฉลี่ยในรูปแบบของร้อยละต่อเดือน ใช้ข้อมูล GNIPC จากเว็บไซต์ worldbank.org ปี 2016 ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใกล้เคียงกับปัจจุบันมากที่สุด โดยนิยามของภาระค่าใช้จ่าย คือ “ค่าบริการต่อเดือนที่ผู้ใช้บริการต้องจ่ายให้กับผู้ให้บริการเมื่อมีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในบริการเสียง (Voice) และบริการอินเทอร์เน็ตบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Data)

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราโดยวัดอำนาจซื้อที่เท่ากัน (PPP) และรายได้เฉลี่ยฯ (GNIPC) ของประเทศในกลุ่มอาเซียน

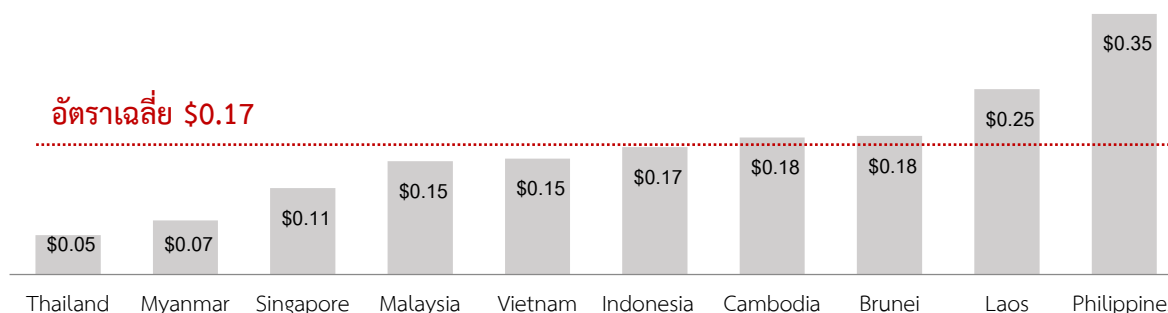
ประเทศ/หน่วยเงินตรา		LCU : 1 USD	1 LCU : 1USD (PPP)	GNIPC 2016/เดือน (LCU)
ไทย	฿ (บาท)	฿ 35.30	฿ 12.82	฿ 16,589.30
อินโดนีเซีย	Rp (รูเปีย)	Rp 13,308.33	Rp 4985.70	Rp 3,770,692.59
มาเลเซีย	RM (ริงกิต)	RM 4.15	RM 1.66	RM 3,405.07
ฟิลิปปินส์	₱ (เปโซ)	₱ 47.49	₱ 20.20	₱ 14,168.59
สิงคโปร์	S\$ (ดอลลาร์)	S\$ 1.38	S\$ 1.17	S\$ 5,972.89
บรูไนฯ	B\$ (ดอลลาร์)	B\$ 1.38	B\$ 0.80	B\$ 4,588.32*
กัมพูชา	KHR (เรียล)	KHR 4,0558.69	KHR 1642.92	KHR 385,575.98
สปป.ลาว	₭ (กีบ)	₭ 8,129.06	₭ 3243.18	₭ 1,456,456.10
เมียนมาร์	KS (จ๊าด)	KS 1,234.87	KS 347.73	KS 123,607.05
เวียดนาม	₫ (ดอง)	₫ 21,935	₫ 9078.32	₫ 3,747,229.31

หมายเหตุ

- LCU = หน่วยเงินตราท้องถิ่นของแต่ละประเทศ และ USD = หน่วยเงินดอลลาร์สหรัฐฯ
- อัตราแลกเปลี่ยนด้วยอำนาจซื้อที่เท่ากัน (PPP) ของประเทศเมียนมาร์ และประเทศเวียดนาม คำนวณจากข้อมูลอัตราการเปลี่ยนแปลงย้อนหลัง 3 ปี (2013-2015)

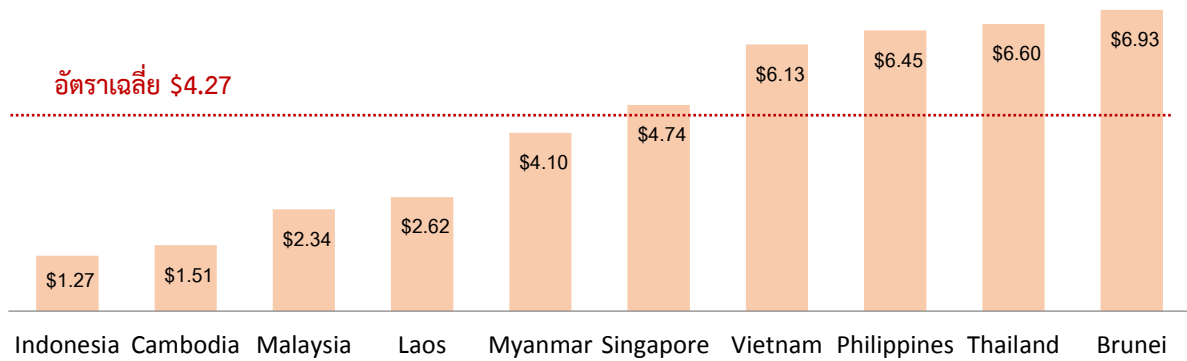
ผลการศึกษาเปรียบเทียบอัตราค่าบริการระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน (ASEAN) โดยใช้ปัจจัยวัดความเท่าเทียมกันของอำนาจซื้อ (PPP)

อัตราค่าบริการเสียง (PPP) (ดอลลาร์สหรัฐ/นาที)

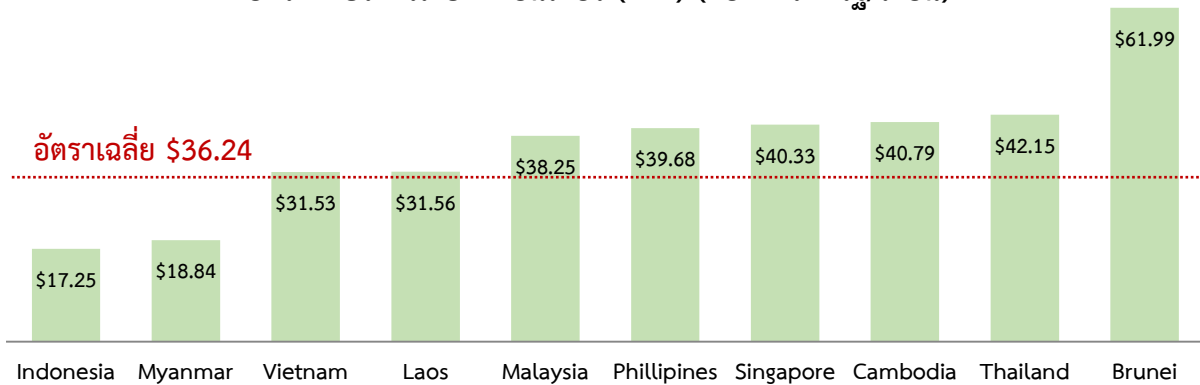
รูปที่ 1

อัตราค่าบริการอินเทอร์เน็ต (PPP) (ดอลลาร์สหรัฐ/GB)

รูปที่ 2

อัตราค่าบริการเสียง + อินเทอร์เน็ต (PPP) (ดอลลาร์สหรัฐ/เดือน)

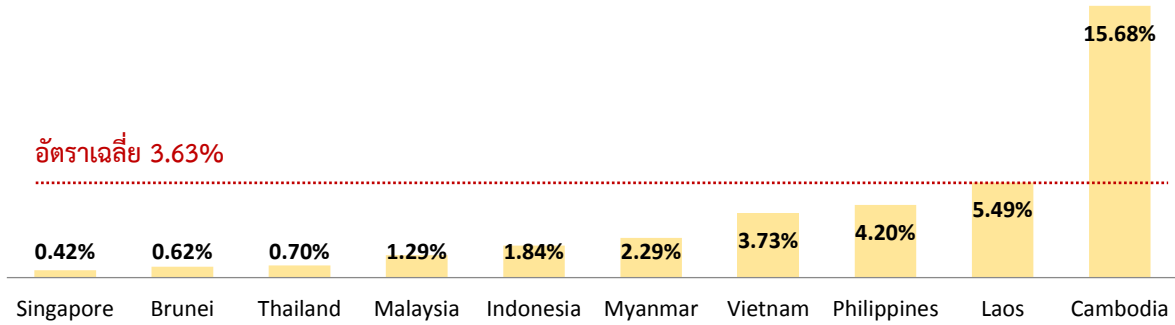
รูปที่ 3

จากการเปรียบเทียบอัตราค่าบริการโดยใช้ปัจจัยวัดความเท่าเทียมกันของอำนาจซื้อ (PPP) ปรากฏว่า สำหรับบริการเสียง (Voice) ประเทศไทยมีอัตราต่อหน่วยต่ำที่สุด คือ \$0.05 /นาที ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียนประมาณร้อยละ 70 รองลงมาคือ เมียนมาร์ สิงคโปร์ และมาเลเซีย ตามลำดับ ส่วนประเทศฟิลิปปินส์ มีอัตราต่อหน่วยสูงที่สุด คือ \$0.35 ต่อนาที สูงกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียน 2 เท่า ดังที่ปรากฏในรูปที่ 1 ส่วนบริการอินเทอร์เน็ต ประเทศอินโดนีเซียมีอัตราต่อหน่วยต่ำที่สุด คือ \$1.27/GB ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียนประมาณร้อยละ 70 รองลงมาคือ กัมพูชา มาเลเซีย และ สปป.ลาว ส่วนประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 9 คือ \$6.60/GB สูงกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียนประมาณ 1.5 เท่า ซึ่งใกล้เคียงกับฟิลิปปินส์ (\$6.45/GB) ในลำดับที่ 8 และบรูไนฯ (\$6.93/GB) ในลำดับที่ 10 มีอัตราค่าบริการต่อหน่วยสูงที่สุด สูงกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียนประมาณ 1.6 เท่า ดังแสดงในรูปที่ 2

ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบอัตราค่าบริการรวมสำหรับการใช้งานทั้งบริการเสียงและบริการอินเทอร์เน็ตตามที่แสดงในรูปที่ 3 จะเห็นว่าประเทศไทยจะอยู่ในลำดับที่ 9 ของอาเซียน กล่าวคืออัตราค่าบริการของประเทศไทยสูงเป็นลำดับที่ 9 ในอาเซียน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียนประมาณ 1.2 เท่า

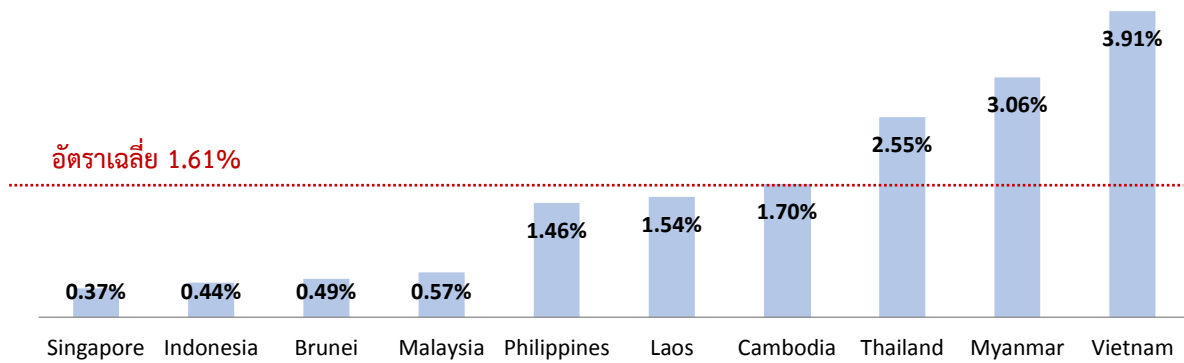
ผลการเปรียบเทียบอัตราค่าบริการระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน (ASEAN) โดยเปรียบเทียบจากภาระค่าใช้จ่ายต่อรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Affordability)

ภาระค่าใช้จ่ายในบริการเสียง (Voice) ต่อรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

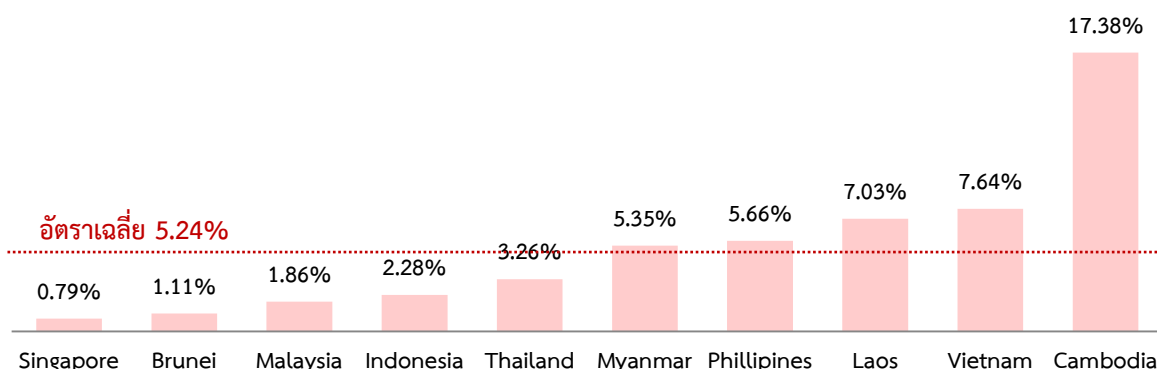
รูปที่ 4

ภาระค่าใช้จ่ายในบริการอินเทอร์เน็ต (Data) ต่อรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รูปที่ 5

ภาระค่าใช้จ่ายในบริการเสียง + อินเทอร์เน็ต ต่อรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รูปที่ 6

จากการเปรียบเทียบอัตราค่าบริการตามปริมาณใช้งานโดยเฉลี่ยของแต่ละประเทศในรูปแบบของภาระค่าใช้จ่ายต่อรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (ภาระค่าใช้จ่าย) ตามรูปที่ 4 พบว่าสำหรับบริการเสียง ประเทศสิงคโปร์ มีภาระค่าใช้จ่ายต่ำสุด คือร้อยละ 0.42 รองลงมาคือประเทศบรูไนที่ร้อยละ 0.62 ส่วนประเทศไทยนั้น อยู่ในอันดับที่ 3 เท่ากับร้อยละ 0.7 ซึ่งดีกว่าประเทศมาเลเซีย (อันดับ 4) ซึ่งมีรายได้ต่อหัวเฉลี่ยสูงกว่า ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของอาเซียนเท่ากับร้อยละ 3.63 เท่ากับว่าประเทศไทยมีภาระค่าใช้จ่ายสำหรับบริการเสียงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียนประมาณร้อยละ 80 สำหรับบริการอินเทอร์เน็ตตามรูปที่ 5 พบว่าสามอันดับแรกที่มีภาระค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด คือ ประเทศสิงคโปร์ ร้อยละ 0.37 ประเทศอินโดนีเซีย ร้อยละ 0.44 และประเทศบรูไน ร้อยละ 0.49 ตามลำดับ ส่วนประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 8 คิดเป็นร้อยละ 2.55 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียนประมาณ 1.6 เท่า

ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบภาระค่าใช้จ่ายโดยรวมสำหรับการใช้งานทั้งบริการเสียงและบริการอินเทอร์เน็ตตามที่แสดงในรูปที่ 6 ประเทศไทยมีภาระค่าใช้จ่ายต่ำเป็นอันดับที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 3.26 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียนประมาณร้อยละ 38 โดยประเทศสิงคโปร์ มีภาระค่าใช้จ่ายต่ำสุด เท่ากับร้อยละ 0.79 ตามด้วยประเทศบรูไน (อันดับ 2) ร้อยละ 1.11 ประเทศมาเลเซีย (อันดับ 3) ร้อยละ 1.86 ซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วและมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงกว่าไทย และประเทศอินโดนีเซีย (อันดับ 4) ซึ่งเป็นประเทศที่มีขนาดทางเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในอาเซียน

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเปรียบเทียบอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในกลุ่มประเทศอาเซียนในครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่สำหรับบริการประเภทเสียง (Voice) อินเทอร์เน็ต (Data) และบริการทั้งสองรวมกันในกลุ่มประเทศอาเซียนทั้งหมด 10 ประเทศ ซึ่งใช้ข้อมูลปริมาณการใช้งานจริงของแต่ละประเทศประกอบกับข้อมูลอัตราค่าบริการที่เผยแพร่ในเว็บไซต์เป็นหลัก โดยดำเนินการศึกษาใน 2 ส่วน ในส่วนแรกเป็นการเปรียบเทียบอัตราค่าบริการโดยใช้ปัจจัยวัดความเท่าเทียมกันของอำนาจซื้อ (Purchasing Power

Parity: PPP) และในส่วนที่สองเป็นการเปรียบเทียบในด้านภาระของค่าใช้จ่ายในการใช้บริการเทียบกับรายได้ (GNI per capita: GNIpc)

ผลการศึกษาพบว่าประเทศไทยมีอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และภาระค่าใช้จ่ายสำหรับบริการประเภทเสียงต่ำกว่าหลายประเทศรวมทั้งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียนอยู่มาก กล่าวคือต่ำที่สุดสำหรับกรณี PPP และต่ำเป็นอันดับที่ 3 สำหรับภาระค่าใช้จ่าย ในขณะที่บริการประเภทอินเทอร์เน็ตมีอัตราค่าบริการและภาระค่าใช้จ่ายสูงกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียน หรืออยู่ในอันดับ 9 สำหรับกรณี PPP และอันดับ 8 สำหรับภาระค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาบริการที่ประกอบด้วยเสียงและอินเทอร์เน็ต พบว่าแม้จะมีอัตราค่าบริการที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียนสำหรับกรณี PPP อยู่ในอันดับ 9 แต่ภาระค่าใช้จ่ายกลับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียนถึงร้อยละ 38 ทำให้ประเทศไทยมีภาระค่าใช้จ่ายต่ำเป็นอันดับ 5

สรุปได้ว่า บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทเสียงอย่างเดียวมีอัตราค่าบริการที่ถูก รวมทั้งสามารถเข้าถึงได้ด้วยภาระค่าใช้จ่ายต่อรายได้ที่น้อยกว่าหลายประเทศในอาเซียน บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทอินเทอร์เน็ตเพียงอย่างเดียวมีอัตราค่าบริการแพงและเข้าถึงได้ยากด้วยภาระค่าใช้จ่ายต่อรายได้ที่สูง สำหรับบริการที่ประกอบด้วยบริการประเภทเสียงและอินเทอร์เน็ต ซึ่งได้รับความนิยมใช้งานในปัจจุบันในประเทศไทย แม้ว่าจะมีอัตราค่าบริการที่แพง แต่เมื่อเทียบกับรายได้แล้วยังอยู่ในระดับที่สามารถเข้าถึงได้เมื่อเทียบกับประเทศอื่นด้วยภาระค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียน

ทั้งนี้ ในปัจจุบัน ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของไทยเริ่มมีการนำเสนอรายการส่งเสริมการขายที่ให้ผู้ใช้บริการสามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ไม่จำกัดปริมาณและไม่ลดความเร็ว จึงคาดการณ์ได้ว่า ในอนาคตอันใกล้นี้ อัตราค่าบริการรวมทั้งภาระค่าใช้จ่ายของบริการที่ประกอบด้วยอินเทอร์เน็ตจะต่ำลงอย่างชัดเจน กล่าวคือผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ได้มากขึ้น

.....